

Վերջին բարեկամի այս աշխարհին մէջ...
Սեղմնց զըրկումը պինդ, պինդ տնվախճան:
Շունք առաջնորդ եղաւ Եղօին,
Նա հատուեցաւ նըրան գըլխիկոր...
Այն ովք է այստեղ արցունք է թափում
Մի շիրմի առջև՝ սիրտով վիրաւոր...

* * *

Կազում է ահա արև պայծառ,
Համբոյն է առաջ ծագու սարերին,
Ուրտեղ մանկութեան օրերումը վառ
Եղօի զըրարթ երգերն ըստուցին
Բայց ովք է այնտեղ, մի ծառի տակին
Մի շիրմի առջև արցունք է թափում.
Առէք, օ՛, ասէք, այն ովք է այնտեղ
Մի մանկան նըման սրբուր, հեկեկում...
Այն ովք է այնտեղ սև երգ է կանչում.
«Մայրիկ, ես եկայ, - օճախըս մարած - ,
Բայց քո թէսերը, թո՞ն ողի զըրկում
Ես սիրու լոռի Քիզ պինդ պինդ սեղմած...»:

Առաջն Երանք

ԱՂՈՒԵՍՆ ՈՒ ԴԵՌԱՏԻ ՆԱՊԱՍՏԱԿՆԵՐԸ

Դէմրով բարի, համակրիկի, իր նպատակին
Հասնելու չափ քաջ համբերող,
Աղուս մը կար կեղծել զիտոց՝
Եւել ցորչափ յատուկ ձիբոն էր ողջ իւր ցեղին:
Կազմ և պատրաստ էր ի կապուտ և կողոպուտ
Գրաւուց իւրաց զարանամուտ:

Նա մի գիշեր համաց մ'ամբողջ կուլ տուած էր,
Առաւոտուն ևս եկած էր՝
Ուրախ զըրարթ դաշտի վերայ ըստոնիւլու,
Դափնէ ծառին տակ հանգչելու,
Զերգ ներսու մի որ ի խազմէն արիւնազայր
Վայրիկ մ'ուզէր առնել զադար:
Դաշտուն էր այս ինչ զալարագեղ, տղիսպարար.
Որորուելով աղուսին ի նա ման կու զար:
Արշալոյսին արցունքերը կը մաղուիին,
Կը հաշտանար սիրոն ու փորը կուշա աղուսին.
Թաւալզըլոր մերթ նա կուզար մէջ եղեամին,
Դրոյթ կու տար, պարզէր, ծալէր մերթ գիրը
(ազին).

Ազիին հետ խաղ էր սարքում, գիրգ մի մանուկ,
Աղուսին այս հին օձի բըրուկի:
Անզին երկու ձագ նապաստակ ես խաղային,
Ի գիլ ի վէց մերթ կու զային դաշտին վերայ,
Միրթ ալ նըստած յետին թէթև թաթից վերայ,

Միմինաց ողջոյն, նաև համբոյը շատ կու տային.
Հապա յաւէս սիրայրդոր
Ճաշ առնէին թիւմ և ծոթոր:
Մէկ մ'ալ տեսան տուտին ի ժաժ հովահրելով՝
Աղուսն անդին ժուռ գալով:
Կայութուեցան շուռ մ'իրարու և լոռ կէցան,
Խորհուրդ ի մէջ առին հասա, գեղեցան,
Մի փորձ արին, նացին առաջ մի քայլ, երկու,
Եւ ի բործն ի բարս եղաւ նոցա շուռ փափչելու:
Յայնժամ աղուէն հայեց աչօք յոյժ սիրարկու,
Մինչ թովեց այն անմեղուկ ձագերն երկու,
Որ անգիտակ նենապաւորաց չար արուեստին՝
Մնացին կառչած ի նոյն տեղին:
«Եւ տես ինձ արդ, անոնցմէ մին,
Ի՞նչ գեղեցիկ աշքիր ունի, կ'ըսէ միւսին,
Ի՞նչպէս անոյց մեզ կու նայի, գորովալի՝
Մեզի համար սիրով հալի:
Ի՞նչ վախ կայ. օ՛ն»: Եւ շուռ մը հոն,
Ալախ անոնցմէ կ'ըլլայ ցըրօն:
Մի և երկու առաջ կ'երթան քայլ առնելով,
Տատամանելով, լըրտեսելով.
Քանի կ'երթան, այն անօրէն կենդանին ալ
Կ'աւելցրնէ իւր կեղծաւոր զիմացը փայլ:
Մինչ զի վաստահ և ապանով և կայտուելով՝
Կը մոտենան աղուսին քով:
Եւ սա յոյում, ըստ կարելոյն և մէն կերպով
Լցնում է զայնս խընդութիւնով:
Խեզ ձագերը այսափ խինդէն կը գինովնան,
Քանզի զախին մեծ բարեկամ,
Եւ այժմ ի սպաս են երջանիկ.
Այս է նոցին հաստատ կարծիք:
Բայց կու զար մի ծեր նապաստակ՝ կ'անցնէր
(անկէ),

Եւ վագելով փախէք, կ'ըսէր, փախէք ատկէ.
Նա ձեր ուռփին տակ փորում է ձեզ գերկաման:
Խրատ յոյժ բարի, այլ անօրու և անազան:
Երկու զըրքազդ ձագուկերը կ'ուզեն փախչիլ,
Բայց աղուէսը փութաց անոնց վրգին կըպիլ.
Եւ որպէս զի զաս մը տայ ձեզ որ ըըլլայ սին,
Փըրքից անոնց ոսկոտին:
Դուք գեռասի անփոր տղելիք,
Ընկերութեան մէջ որ մըսնէք,
Երբջապատուած էք յարաժամ
Գանձագենսա շատ զայէրէ,
Կեղծելու վարժ աղուէսներէ,
Երեսանց լաւ՝ չար մարդկանէ:
Թող ձեր մըսփէն չ'ելլէ յայնժամ,
Թէ ձեզ համար ամէն բանէ
Հատ աւելի վախնալ պէտք է
Անսնկ օտար ձեզ անձերէ:

Dorat.

Անեփառ Եսաբան